

PROTOKÓŁ KONTROLI PROBLEMOWEJ

przeprowadzonej w dniu 22 kwietnia 2015 r.
w **Ośrodku Pomocy Społecznej w Szprotawie**
ul. Krasieńskiego 23; 67-300 Szprotawa

Działając na podstawie art.22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r. poz.163), przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz.543 ze zm.);

Zespół kontrolny w składzie:

- **Krzysztof Frisoli** Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 113-1/2015 z dnia 15 kwietnia 2015 r. - *przewodniczący zespołu kontrolnego*;
- **Teresa Ozimek** Starszy Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 113-2/2015 z dnia 15 kwietnia 2015 r.

[akta kontroli str. 1-2]

przeprowadził w dniu 22 kwietnia 2015 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Szprotawie kontrolę problemową w zakresie oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pomocy świadczonej dla osób bezdomnych – zgodnie z Programem kontroli zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego.

[akta kontroli str. 3-7]

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[akta kontroli str. 8-9]

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług na rzecz klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Szprotawie. Kontrola przeprowadzona była metodą losową i obejmowała dokumentację świadczeniobiorców oraz akta osobowe kierownika ośrodka i pracowników socjalnych w zakresie wymaganych kwalifikacji.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2014r. do dnia kontroli.

Zagadnienia wymagające oceny:

1. Kwalifikacje kadry oraz zgodność zatrudnienia pracowników socjalnych z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.
2. Działania podejmowane przez gminę na rzecz osób bezdomnych.
3. Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 13 kwietnia 2015r. znak: PS-I.431.1.2.2015.KFri

[akta kontroli str. 10-12]

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielał Pan Tadeusz Pozaroszczuk - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Szprotawie oraz Pani Jolanta Łączak – Z-ca Kierownika jednostki.

Ad. 1. Kwalifikacje kadry oraz zgodność zatrudnienia pracowników socjalnych z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w ośrodku pomocy społecznej określa art. 110 ust.11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015, poz. 163), który stanowi, iż „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących; a także, że Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

W toku kontroli ustalono, że w Ośrodku Pomocy Społecznej w Szprotawie zatrudnionych jest ogółem 25 osób (wykazane w MPiPS-03 za 2014 rok), w tym: Kierownik, z-ca Kierownika, oraz 11 pracowników socjalnych, realizujących pracę w rejonach opiekuńczych.

Oceniając spełnienie wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych określonego w w/cyt. artykule stwierdzono, że na dzień kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Szprotawie spełnia określony wskaźnik - na 1 pracownika socjalnego przypada 1.960 mieszkańców gminy (*Gmina Szprotawa liczy 21 555 mieszkańców - wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. GUS*).

Kwalifikacje kierownika ośrodka pomocy społecznej określa art. 122 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym „osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej”.

W trakcie kontroli ustalono, że Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Szprotawie posiada wymagane kwalifikacje na zajmowanym stanowisku. W Ośrodku pracuje od 2000 r. (również od tego dnia pełni funkcję kierownika jednostki), specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej ukończył w 2003 r. Ponadto, spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w art. 6 ust. 4 pkt 1, art. 53 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2008 r Nr 223, poz. 1458 ze zm.).

Analizie zostało poddanych 13 akt osobowych pracowników (w tym 11 akt pracowników socjalnych), z których wynika, że wszyscy pracownicy posiadają kwalifikacje wymagane na

zajmowanym stanowisku - zgodnie z wymogami art. 116 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto wszyscy w/w pracownicy socjalni świadczący pracę socjalną w środowisku, stosownie do zapisu art. 121 ust. 3a cyt. ustawy o pomocy społecznej - pobiera dodatek w wys. 250 zł. W ich zakresach obowiązków wskazany jest zapis „praca socjalna, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych”.

Ponadto ustalono, że w badanym okresie, stosownie do zapisów art. 119 ust. 2 pkt 6 cyt. ustawy o pomocy społecznej, nie wszyscy pracownicy brali udział w szkoleniach. Z analizy dokumentacji wynika, że w okresie objętym kontrolą, 2 pracowników socjalnych o długim stażu pracy nie uczestniczyło w szkoleniach merytorycznych. Pozostali pracownicy uczęszczali na szkolenia, o tematyce m.in.: interwencja wobec dziecka krzywdzonego, dziecko w roli ofiary i sprawcy przemocy, projektowane kierunki zmian w pomocy społecznej, kontrakt socjalny – wybrane aspekty pracy socjalnej.

[Dowód: akta kontroli str. 13-34]

Zadanie realizowane **z uchybieniami** w zakresie uczestnictwa w szkoleniach pracowników socjalnych o długim stażu pracy.

Ad. 2. Działania podejmowane przez gminę na rzecz osób bezdomnych.

Zgodnie z zapisem art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, „udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,” należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Ww. potrzeby stanowią minimum egzystencji, a Gmina zobowiązana jest zapewnić je każdej osobie tego pozbawionej.

Gmina podjęła u Uchwałę Nr IX/41/2015 Rady Miejskiej w Szprotawie z dnia 27 marca 2015 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2015-2020 (akta kontroli - str. 35-54). „Celem programu jest zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością oraz bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego oraz warunków do pełnienia właściwych ról społeczno-zawodowych. Cele szczegółowe programu obejmują:

1. Działania osłonowe. Zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością oraz bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego m.in. poprzez zabezpieczenie noclegu, wyżywienia, środków higieny i odzieży, udzielenie pomocy medycznej i sanitarnej, rozbudowę i wyposażenie ogrzewalni, zainicjowanie utworzenia na terenie miasta noclegowni/ogrzewalni, utworzenie miejsc chronionych.
2. Działania aktywizacyjne m.in. udzielenie pomocy w poszukiwaniu stałych miejsc zamieszkania, kontaktów z rodziną, podjęciu leczenia uzależnień, uczestnictwa w szkoleniach, różnych form zatrudnienia.
3. Działania profilaktyczne, m.in. stała współpraca instytucji i organizacji w zakresie problemu bezdomności, sprawdzanie miejsc schronienia, cykliczne spotkania instytucji i służb miejskich, prowadzenie kampanii informacyjnej, pomoc w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówek opiekuńczo-wychowawczych lub zakładu karnego.

Przewidziano, że Program finansowany będzie z środków budżetu Gminy Szprotawa, dotacji oraz środków pozabudżetowych, w tym programów operacyjnych i środków EFS, MPiPS, LUW, UM.

Z danych statystycznych za 2014 rok zawartych w rocznym MPiPS-03 wynika, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Szprotawie przyznał pomoc społeczną z powodu bezdomności dla 25 (43 osoby w rodzinie).

W trakcie kontroli ustalono, że w okresie od 01.12.2014 do 28.02.2015 r. na terenie miasta Szprotawa funkcjonowała Ogrzewalnia dla osób bezdomnych. Lokal na ogrzewalnię Ośrodek wynajął na podstawie Umowy najmu lokalu użytkowego. Powierzchnia ogrzewalni wynosi 52m², czynna w godzinach od 15.00 do 10.00 rano.

W gminie nie działa Noclegownia. W przypadku pojawienia się na terenie Gminy osoby bezdomnej, jest ona kierowana m.in. do Noclegowni dla Bezdomnych Osób im. Stefana Modesta Glorieux w Zielonej Górze przy ul. Generała Józefa Bema 38, Schroniska dla osób bezdomnych PCK w Bolesławcu przy Al. 1000-lecia 32a, Hotelu dla Bezdomnych Ranczo Nadzieja w Mirostowicach Górnych 78, Schroniska dla bezdomnych mężczyzn w Zgorzelcu ul. Henrykowska 4, prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Monar Markot w Wałbrzychu ul. Moniuszki 109, Schroniska im. Św. Brata Alberta dla bezdomnych mężczyzn w Szczodrem ul. Towarowa 28. Gmina nie podpisała umowy/porozumienia z ościennymi gminami w celu zabezpieczenia miejsc dla bezdomnych w schronisku lub noclegowni. W odpowiedzi na Apel Wojewody Lubuskiego (PS-I.9452.34.2014 z dn. 29.08.2014r.) dotyczący ograniczonej dostępności do podstawowych usług świadczonych przez placówki noclegowe na terenie województwa lubuskiego, Ośrodek poinformował tut. Wydział, że nie zawiera porozumień o współpracy. Ponadto poinformował, „ że Ośrodek nie posiada negatywnych doświadczeń na płaszczyźnie świadczonych przez placówki noclegowe usług”. W odpowiedzi na Apel Wojewody Lubuskiego (PS-I.9421.2.127.2014.KFri z dn. 29.08.2014r.) w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom, w tym chorym, bezdomnym, niepełnosprawnym, samotnym, opuszczającym szpital i nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w miejscu zamieszkania, Kierownik Ośrodka wyjaśnia, że często szpitale po zakończeniu leczenia przekazywały pacjenta gminie, informując o zakończeniu leczenia Kierownika OPS. Zapewniały dowóz pacjenta do miejsca zamieszkania. Ośrodek zabezpieczał dla klienta miejsce w ZOL-u, oraz ustalał opłaty, w tym także odpłatność leżącą po stronie klienta. Z informacji wynika, że w 2013 r. w ZOL-u przebywały 3 osoby, na wniosek klienta otrzymali pomoc na dofinansowanie pobytu. W 2014 r. w ZOL-u przebywało 5 osób, które również otrzymały pomoc finansową. W toku kontroli ustalono, że do dnia kontroli Gmina nie opracowała zasad współpracy z instytucjami ochrony zdrowia w tym zakresie.

W ocenie kontrolujących, gmina powinna zapewnić gotowość do zapewnienia całodobowego schronienia osobie bezdomnej, np.: poprzez podpisanie porozumienia z gminą prowadzącą placówkę wsparcia dla osób bezdomnych w celu zapewnienia gotowości do przyjęcia osoby na wypadek wystąpienia takiej potrzeby. Daje to gwarancję, że pomoc udzielona zostanie we właściwym czasie na poziomie odpowiadającym potrzebom osoby bezdomnej.

Konieczne jest wypracowanie zasad współpracy pomiędzy Ośrodkiem, a instytucjami ochrony zdrowia, w celu zapewnienia bezpiecznego powrotu tych osób do środowiska, po opuszczeniu szpitala.

Na dzień kontroli ze schronienia korzystały 4 osoby w następujących schroniskach: Monar Markot w Wałbrzychu, Schronisku dla osób bezdomnych PCK w Bolesławcu, Schronisku dla bezdomnych mężczyzn w Zgorzelcu ul. Henrykowska 4, prowadzonego przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Schronisku im. Św. Brata Alberta dla bezdomnych mężczyzn w Szczodrem. Ośrodek refunduje koszt pobytu mieszkańców Szprotawy w innych placówkach. Na stronie internetowej Ośrodka umieszczane są informacje dot. problematyki osób bezdomnych np.: apel do mieszkańców o wrażliwość i reagowanie w sytuacji przebywania osób na mrozie, numer infolinii i kontakt do Ośrodka, informacje o uruchomieniu i czasie otwarcia ogrzewalni, akcji liczenia osób bezdomnych. Ogółem w roku 2014 Ośrodek udzielił pomocy 25 osobom (sprawozdanie MPiPS 03), a w 2015 r. do dnia kontroli 18 osobom. Z osobami bezdomnymi w roku 2014 i 2015 do dnia kontroli Ośrodek zawarł 3 Indywidualne Programy Wychodzenia z Bezdomności. Liczba osób bezdomnych objętych programem wychodzenia z bezdomności w stosunku do ogólnej liczby osób bezdomnych wynosi 12,5% (średnia w województwie 40%).

Skontrolowano dokumentację 5 osób bezdomnych (1) Dec. OPS.DSPS.II.4224.115.31.2015 z 16.01.2015r.; (2) OPS.DSPS.III.4221.413.197.2015 z 26.01.2015r.; (3) OPS.DSPS.II.4224.137.53.2015 z 19.01.2015r.; (4) OPS.DSPS.IV.4212.1471.197.59.2015 z dnia 24.03.2015r.; (5) OPS.DSPS.II.4224.759.1153.2015 z dnia 04.02.2015r.; i stwierdzono, że dokumentacja zawiera wniosek o pomoc, wywiad środowiskowy, decyzję. W czterech przypadkach (Nr 1, 2, 4 i 5) osoby bezdomne objęte były indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności (3-zawarte przez Ośrodek, jeden -nr 4 przez Dom Dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar-Markot w Wałbrzychu). Celem główne programów (Nr 1 i 2) dotyczyły poprawy funkcjonowania w środowisku, (Nr 5) uregulowania sytuacji mieszkaniowej. W przypadku osoby przebywającej w placówce (Nr 4), nie określono jednego głównego celu, natomiast zaplanowano zadania do realizacji w obszarach diagnostycznych: sytuacji rodzinnej, sytuacji zawodowej, sytuacji bytowej, stanu zdrowia fizycznego, stanu psychicznego, zakresu i form dotychczas udzielonej pomocy, funkcjonowania w placówce.

Celami szczegółowymi w pierwszym przypadku było „uregulowanie sytuacji mieszkaniowej, nabycie umiejętności radzenia sobie z trudnościami życia codziennego. W dniu 2013 r. klient złożył w Urzędzie Miejskim wniosek o przydział lokalu mieszkalnego. W dokumentacji brak informacji o terminie przyznania mieszkania. Klient czasowo przebywa w mieszkaniu kolegi. Pobiera zasiłek stały, korzysta z posiłków w Programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia”. Program zawarty jest na okres od września 2014 – grudnia 2015 r., na dzień kontroli w dokumentacji brak informacji na temat ewaluacji programu. Nie wiadomo jakie cele dotychczas udało się zrealizować.

W drugim przypadku - celami szczegółowymi było uzyskanie mieszkania, nabycie umiejętności radzenia sobie z trudnościami życia codziennego oraz poprawa sytuacji

zawodowej. Klient czasowo mieszka u kolegi, wyrejestrowany jest z ewidencji PUP na okres 3 miesięcy z powodu niestawiennictwa. Utrzymuje się z prac dorywczych i zasiłku okresowego. Program zawarty jest na okres od stycznia-czerwca 2015 roku. W aktach nie odnotowano jakie cele dotychczas udało się zrealizować (brak informacji o ewaluacji programu).

Klient (Nr 3) nie wyraził zgody na zawarcie Indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności, co zostało odnotowane w wywiadzie środowiskowym. Klient zamieszkuje u znajomych. Jest w wieku produkcyjnym, jest osobą długotrwale bezrobotną bez prawa do zasiłku. Korzysta ze świadczeń pomocy społecznej w postaci zasiłku okresowego oraz gorącego posiłku. W wywiadzie środowiskowym w Planie pomocy i działań na rzecz osoby..., w pozycji praca socjalna nie odnotowano żadnych działań, które miałyby wpływ na poprawę funkcjonowanie klienta. Brak również informacji, czy podejmowano próby podpisania z klientem kontraktu socjalnego.

Klientka (Nr 4) ostatnie zameldowanie miała na terenie gminy Szprotowa, od 02-07-2012r. przebywa w Domu dla Bezdomnych i najuboższych Monar-Markot w Wałbrzychu wraz z dwójką małoletnich dzieci w wieku 9 i 12 lat. Ośrodek jest w stałym kontakcie z placówką, koresponduje w sprawie klientki, pokrywa koszty pobytu w placówce. Z klientką w placówce zawarto Indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w którym odnotowywane są postępy jego realizacji (ewaluacja programu). Klientka reguluje sprawy rozwodowe, alimentacyjne, urzędowe. Korzysta z konsultacji psychologicznych i psychiatrycznych. Złożyła wniosek o przydział lokalu socjalnego, który został rozpatrzony pozytywnie. Po pomyślnej weryfikacji klientka ma szansę dostać się na listę osób uprawnionych do otrzymania lokalu socjalnego.

Klient (Nr 5) jest osobą bezdomną od grudnia 2014 r., w wieku poprodukcyjnym. Posiada własny dochód w postaci emerytury w wysokości 1.382,71 zł. Z klientem podpisany został Indywidualny program wychodzenia z bezdomności na okres od stycznia – grudnia 2015 r. Celami szczegółowymi Programu jest uregulowanie sytuacji mieszkaniowej, nabycie umiejętności radzenia sobie z trudnościami życia codziennego oraz wsparcie zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej. 13 stycznia 2015 r. klient złożył wniosek o przydział mieszkania. W dokumentacji brak informacji jakie są efekty tego działania. W ramach systemu pomocy społecznej przyznano pomoc w formie posiłku od stycznia do grudnia 2015 r. przez 5 dni w tygodniu. Ustalono, że podpisane Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności są w trakcie realizacji. Zadania pracownika socjalnego sprowadzały się do określenia celów natomiast w dokumentacji brakuje informacji jak poszczególne cele są realizowane.

Po analizie w/w dokumentacji stwierdzono, że w wywiadach środowiskowych w pozycji „Ocena sytuacji osoby/rodziny, wnioski pracownika socjalnego”, właściwie wskazano na główne problemy klientów, brak jednak wniosków, które prowadziłyby do określenia kierunków wsparcia (Nr 1, 3). W „Planie działań na rzecz osoby lub rodziny”, zaplanowano pomoc w formie zasiłków, dożywiania. W pozycji „praca socjalna” znajdują się adnotacje m.in. dot. poradnictwa (bez uszczegółowienia), rozmów nt. problemów klienta, ew. informacja, że zawarto indywidualny program wychodzenia z bezdomności.

Brak wskazania konkretnych działań. W „Planie pomocy zatwierdzonym przez Kierownika jednostki...”, brak informacji jaki plan pomocy dla klienta został zatwierdzony.

Klienci mają konkretne problemy życiowe, w wyniku których zostały osobami bezdomnymi, wymagają zatem konkretnych działań, które mają ich wzmocnić, wskazać kierunki prowadzące do zmiany ich sytuacji, a nawet usamodzielnienia. Jednak w wywiadach brak takich informacji.

Trudności w realizacji programów mogą wskazywać na konieczność ustalenia innych celów, zarówno głównych, jak i szczegółowych i wskazanie działań do nich prowadzących realizowanych przez klienta, oraz wg kompetencji również przez pracownika socjalnego. Program powinien być poddawany określonej ocenie, co służy weryfikacji celów, działań i efektów pracy.

Nie w pełni wykorzystywane są narzędzia pracy socjalnej tj. indywidualny program wychodzenia z bezdomności i kontrakt socjalny, na rzecz wspierania osób bezdomnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz motywowanie do zmiany stylu życia. Ustawa o pomocy społecznej nałożyła na pracowników systemu ogromną odpowiedzialność za bezpieczeństwo społeczne osób, które nie radzą sobie samodzielnie w wypełnianiu określonych ról społecznych, bezradnych, pozostających w sytuacji kryzysowej, często nieświadomych zagrożeń, jakie sami sobie stwarzają. Pracownik socjalny musi podejmować ciągłe działania, szczególnie w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia człowieka, nawet jeśli problem wydaje się być niemożliwy do rozwiązania. Zadaniem pracownika socjalnego jest również umiejętność **nawiązania wzajemnej współpracy z osobą bezdomną** w celu zidentyfikowania jej potrzeb społecznych.

[Dowód: akta kontroli str. 35-185]

Zadanie realizowane z uchybieniami pod względem stosowania narzędzi w pracy z osobami bezdomnymi, gotowości do zapewnienia schronienia oraz współpracy z instytucjami ochrony zdrowia.

Ad. 3. Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 6 ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 163), przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375) Gmina powinna zapewnić wsparcie i rozwój różnych form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Gmina Szprotawa posiada Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego przyjęty Uchwałą Nr IX/40/2015 Rady Miejskiej w Szprotawie z dnia 27 marca 2015 roku. W programie została uwzględniona diagnoza osób chorych oraz leczonych z powodu zaburzeń psychicznych a także wydanych orzeczeń z podziałem na rodzaj schorzenia (01-U; 02-P) oraz miejsca zamieszkania, płeć oraz wiek. W ramach diagnozy wskazano również

statystykę osób objętych wsparciem instytucjonalnym (dps, wtz) na terenie gminy a także pobierającym świadczenia z pomocy społecznej. Celem programu na lata 2015-2020 w szczególności jest: zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, aktywizacja zawodowa, organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego oraz skoordynowanie różnych form opieki i pomocy. W celu poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin oraz zapewnienia dostępności do niezbędnych form pomocy, gmina postawiła na współpracę z różnymi instytucjami funkcjonującymi w gminie i działającymi na rzecz w/w osób wymagających specjalistycznego wsparcia (m.in. szkoły, poradnia zdrowia psychicznego, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, UM, KIS, opieka zdrowotna itp.). Ze względu na krótki termin przyjęcia uchwałą Programu (27 marca 2015 r.), brak informacji o postępach jego realizacji.

Ustalono, że na koniec 2014 r. liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w gminie wynosiła 1082 osób (dane Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z roku 2014), natomiast średnia liczba leczonych w stosunku do liczby mieszkańców gminy stanowiła 5,12%.

W ramach czynności kontrolnych ustalono, że w 2014 roku (zgodnie z sprawozdaniem rocznym MPiPS-03) liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie w formie zasiłku stałego wyniosła – 308. Ustalono, że 42 osoby które pobierały świadczenie pieniężne w formie zasiłku stałego, posiadały orzeczenia Powiatowych Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z kodami chorobowymi 01-U (10 osób) oraz 02-P (32 osoby). W 7 przypadkach w/w osoby posiadały również kody chorób towarzyszących: 05-R, 06-E, 07-S, 08-T, 09-M a także 10-N.

Skontrolowano dokumentację 5 świadczeniobiorców korzystających z zasiłków stałych wypłacanych na podstawie wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności z tytułu zaburzeń psychicznych. Ustalono, że w wywiadach środowiskowych, w każdym skontrolowanym przypadku pracownicy socjalni zbadali i opisali sytuację osoby uprawnionej do świadczeń. Stwierdzono, że dokumentacja była kompletna, zachowane były terminy określone przepisami (data: przyjęcia wniosku o pomoc – sporządzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania – wydania decyzji administracyjnej), odbiór decyzji odbywał się za potwierdzeniem odbioru *(w załączeniu dokumentacja źródłowa osób pobierających świadczenia w formie zasiłku stałego (tabela) – akta kontroli str. 212-214)*.

Z analizy dokumentacji wynika, że 4 osoby prowadzą samodzielnie gospodarstwo domowe, natomiast 1 osoba prowadzi gospodarstwo domowe z rodziną (rodzina 4-osobowa). Wiek osób pobierających świadczenie wynosi: 28, 46, 48, 53 i 64 lata. Z przekazanych informacji pracowników socjalnych a także z analizy wywiadów środowiskowych wynika, że wszystkie osoby są osobami poruszającymi się samodzielnie, ponadto mogą liczyć na pomoc rodziny oraz pomoc sąsiedzka (trzy osoby zamieszkują z rodziną).

Cztery osoby posiadają orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym, natomiast jedna osoba w stopniu znacznym (trzy orzeczenia są ważne na okres stały, natomiast pozostałe do 2016 oraz 2017).

Z dokumentu „orzeczenie o stopniu niepełnosprawności” wynika, że we wszystkich przypadkach w/w osób wymagane jest korzystanie z systemu środowiskowego, wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych oraz rehabilitacyjnych świadczonych m.in. przez sieć instytucji pomocy społecznej. Natomiast dwie osoby mają wskazania do podjęcia lekkiej pracy z uwzględnieniem charakteru schorzenia.

Poza świadczeniem pieniężnym w formie zasiłku stałego, 1 osoba otrzymuje świadczenie w formie zasiłku celowego na żywność w ramach programu rządowego, 1 osoba otrzymuje świadczenie rodzinne na dzieci a także 2 osoby otrzymują świadczenie w formie zasiłku pielęgnacyjnego. Powodem przyznania świadczenia jest niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz ubóstwo.

Analizując rodzinne wywiady środowiskowe w/w osób, należy stwierdzić brak uwzględnionych potrzeb tych osób, z którego powinny wynikać podjęte działania (ustalony plan pracy).

Z ustalonych planów pomocy w dziale praca socjalna dla w/w osób wynika, że celem głównym dla 3 osób było poradnictwo, w tym dla 1 osoby aktywizacja zawodowa. W przypadku 2 osób pracownik socjalny w planach pomocy jako podejmowane działania podał „wizyta”. Wpis „wizyta” nie jest formą ani działaniem pracy socjalnej. W przypadku wpisu „poradnictwo socjalne”, pracownik socjalny nie określił szczegółowo sposobu zmierzającego do osiągnięcia zamierzonego celu. Sporządzone plany pomocy uwzględnione w rodzinnym wywiadzie środowiskowym, w zakresie nabywania umiejętności społecznego funkcjonowania nie wyczerpują całkowitego potencjału w/w osób. Brak ustalonego szerokiego wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego (m.in. np. uczestnictwa w ośrodkach wsparcia, klubach samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, aktywizacji zawodowej poprzez zatrudnienie np. w zakładach pracy chronionej oraz specjalistycznych usług opiekuńczych).

Na terenie gminy w Szprotawie funkcjonuje NZOZ „SPEC-MED Specjalistyczny Ośrodek Higieny i Terapii Psychiczej, w ramach którego działa Poradnia Zdrowia Psychicznego. W jednostce świadczone są usługi zdrowotne przez lekarza psychiatrę, pielęgniarkę środowiskową, psychologa, terapeutę jak również przez pracownika socjalnego (w ramach współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szprotawie). Z wyjaśnień Kierownika jednostki wynika, że klienci pomocy społecznej są informowani o świadczonych formach pomocy, brak jednak materiałów/dokumentów potwierdzających niniejsze podejmowane działania.

Ponadto Kierownik kontrolowanej jednostki, przedstawił zespołowi kontrolnemu pełną dokumentację osób z zaburzeniami psychicznymi, które zostały umieszczone w placówkach całodobowych. Analizując dokumentację (rodzinny wywiad środowiskowy, postanowienia sądu, wnioski o pomoc, pisma urzędowe, decyzje administracyjne, zaświadczenia lekarskie) a także z wyjaśnień Kierownika jednostki wynika, że w latach objętych kontrolą, 7 w/w osób

z terenu gminy Szprotawa zostało umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych (m.in. w Jasieńcu, w Pińczowie oraz we Wronińcu).

Ponadto w przypadku 1 osoby (2015r.) na wniosek Ośrodka Pomocy Społecznej w Szprotawie zostało wszczęte postępowanie w sprawie skierowania do Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, bez jej zgody. Z dniem 11 marca 2015r. zostało wydane stosowne postanowienie sądu o skierowaniu do domu pomocy społecznej bez zgody (Sygnatura akt III RNs 58/15). W dniu 09 kwietnia 2015 r. została wydana decyzja kierująca do domu pomocy społecznej (nr. OPS.DSPS.I.4226.1582.3.2015). Osoba została umieszczona w placówce w dniu 13 kwietnia 2015 r. W innym przypadku (2014), został ustanowiony opiekun prawny dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej (o ustanowienie opiekuna występował Ośrodek Pomocy Społecznej w Szprotawie). Postanowieniem Sądu z dnia 06 sierpnia 2014r. (Sygnatura akt III RNs 233/14), przyznano opiekunowi prawnemu wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą pełnoletnią.

W gminie brak infrastruktury dla osób z zaburzeniami psychicznymi, nie ma środowiskowego domu samopomocy oraz klubu samopomocy. Najbliższe placówki - Środowiskowe Domy Samopomocy znajdują w oddalonych ok. 30 km w Nowej Soli (liczba miejsc: 30 osób) oraz w Żarach (liczba miejsc: 37 osób).

Z wyjaśnień Kierownika jednostki wynika, że osoby zainteresowane uczestnictwem w zajęciach oraz zakresem wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowej Soli oraz w Żarach, a także Warsztatów Terapii Zajęciowej w Wiechlicach są o tym informowane w trakcie przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych (brak udokumentowanej informacji o tym fakcie w dokumentacji tj. rodzinnym wywiadzie środowiskowym).

Ponadto z analizowanej dokumentacji – rodzinnego wywiadu środowiskowego wynika, że w okresie objętym kontrolą z terenu gminy, żadna osoba nie została skierowana do Środowiskowego Domu Samopomocy w ościennych gminach. (6 osób uczęszcza na Warsztaty Terapii Zajęciowej w Wiechlicach).

Kontrolowana jednostka nie ma podpisanego porozumienia z ościennymi gminami w sprawie kierowania do ośrodków wsparcia.

Z wyjaśnień Kierownika wynika, że pismem do Burmistrza Szprotawy z dnia 16 września 2014 r. (znak pisma: OPS.K.8181.3.2014) zgłaszano wielokrotnie Radzie Miejskiej potrzebę utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Szprotawie. Niemniej, przedstawiono w piśmie błędne informacje dot. utworzenia Ośrodka podając, że „koszty umieszczenia i pobytu osób z zaburzeniami psychicznymi są na podobnym poziomie jak w przypadku osób umieszczanych w Domach Pomocy Społecznej”.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z sprawozdaniem rocznym MPiPS-03 za 2014 r. 2 osoby są objęte świadczeniem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W okresie objętym kontrolą, wpłynęły 2 wnioski o świadczenie w/w specjalistycznych usług opiekuńczych, żaden wniosek nie został załatwiony negatywnie.

Z badanej dokumentacji (rodzinny wywiad środowiskowy, zaświadczenia lekarskie, decyzje administracyjne, zaświadczenia o dochodach, oświadczenia) wynikało, że każda z osób, której przyznano tę formę pomocy posiadała zaświadczenie o zaburzeniach psychicznych. Ustalono, że wszystkie w/w osoby, których dokumentację badano, posiadały zaświadczenie od lekarza psychiatry o konieczności świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych.

Analiza akt:

(w załączeniu dokumentacja źródłowa) – akta kontroli str. 230-379)

(1) Decyzja nr OPS.DSPS.4225.I.1838.30.2014 z dnia 24 kwietnia 2014r., osoba w wieku 78 lat, prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe. Zaświadczenie lekarskie – zalecenie lekarskie (lekarz neurolog) z dnia 18 marca 2014r.: kurczowe porażenie czterokończynowe – osoba leżąca. Specjalistyczne usługi opiekuńcze sprawowane są przez 5 dni w tygodniu (po 4 godz. dziennie) w okresie od dnia 01 kwietnia 2014 do dnia 31 grudnia 2016 r.;

(2) Decyzja nr OPSDSPS.4225.S.I.1787.21.2014 z dnia 22 kwietnia 2014r., osoba w wieku 90 lat, prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe (kontakt z córkami). Zaświadczenie lekarskie – zalecenie lekarskie (lekarz neurolog) z dnia 08 kwietnia 2014r.: zaburzenia otępienia, przewlekła niedokrwistość mózgu, miażdżycy uogólniona. Specjalistyczne usługi opiekuńcze sprawowane są przez 5 dni w tygodniu (po 2 godz. dziennie) w okresie od dnia 01 kwietnia 2014 do dnia 31 grudnia 2016 r.;

Decyzją nr OPS.DSPS.4210.U.2623.12.2014 z dnia 16 lipca 2014r. uchylono w całości w/w decyzję dot. specjalistycznych usług opiekuńczych z powodu przeniesienia klienta do Zakładu Opiekuńczo – Pielęgnacyjnego w Lubsku (wniosek dot. rezygnacji z usług wpłynął w dniu 16 lipca 2014r.).

Wszystkie w/w usługi specjalistyczne były realizowane w miejscu zamieszkania podopiecznego.

W badanych przypadkach, liczba godzin oraz zakres specjalistycznych usług opiekuńczych określony został w decyzji dla podopiecznych, co znajduje odzwierciedlenie w wywiadach środowiskowych - aktualizacja wywiadu: pkt II Potrzeby i oczekiwania osoby/rodziny zgłoszone podczas wywiadu środowiskowego ((1) Klient oczekuje pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych; (2) klient zgłosił potrzeby pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych), pkt. III ocena sytuacji osoby/rodziny, wnioski pracownika socjalnego. W/w punktach, brak doprecyzowania rodzaju usług (...) dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Oceniając zgromadzoną w sprawie dokumentację (m.in. wywiad środowiskowy, decyzje administracyjne) stwierdzono, że są to osoby, które wymagają „zwykłych” usług opiekuńczych. Zgodnie z wytycznymi zarządzenia Wojewody Lubuskiego z dnia 02 marca 2015r. w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji

rządowej realizowanych przez jednostki samorządu wynika, że specjalistyczne usługi opiekuńcze przeznaczone są dla osób określonych w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, które posiadają udokumentowane rozpoznanie zaburzeń psychicznych (osoba z zaburzeniami psychicznymi, odnosi się do osoby: chorej psychicznie, upośledzonej umysłowo a także wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych). Ponadto brak zaświadczeń lekarskich lekarza specjalisty kwalifikującego do usług specjalistycznych, w tym przypadku lekarza psychiatry (przedstawione zespołowi kontrolującemu zaświadczenia lekarskie wydane są przez lekarza o specjalizacji neurolog, który w swoich zaleceniach wskazywał, że klient wymaga opieki osoby drugiej – stwierdzone schorzenia w analizowanych przypadkach to: kurczowe porażenie czterokończynowe – osoba leżąca oraz przewlekła niedokrwistość mózgu, zaburzenia otępienia, miażdżyca uogólniona). Zgodnie z cyt. zarządzeniem Wojewody Lubuskiego; specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zab. psychicznymi, udzielane są w pierwszej kolejności osobom wykazującym zaburzenia psychiczne, przed osobami z zaburzeniami psychicznymi, które powstały na skutek wieku lub choroby Alzheimera, ponadto niniejsze usługi nie mogą mieć charakteru zwykłych usług opiekuńczych, świadczonych dla osób starszych, których sytuacja wymaga działań pod względem zapewnienia im całodobowego wsparcia. Analizując w/w dokumentację, można stwierdzić, że w/w osoby nie są uprawnione do świadczenia w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które są zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę (finansowane przez Wojewodę w formie dotacji celowej).

Analizując decyzje administracyjne (OPS.DSPS.4225.I.1838.30.2014 z dnia 24 kwietnia 2014r. oraz OPSDPS.4225.S.I.1787.21.2014 z dnia 22 kwietnia 2014r.) przyznające świadczenia w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, stwierdzono, że podano okres oraz ilość przyznanych godzin usług w tygodniu (wg. wskazań lekarza), dochód netto klienta, a także pełny koszt jednej godziny usługi. Występują jednak błędy formalne w wyliczeniu procentowego wskaźnika odpłatności (przedział dochodu wg. kryterium) który wpływa na prawidłowo wyliczoną odpłatność do zapłacenia przez klienta, zgodnie z § 4 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W zakresie odpłatności (analizie poddano miesiąc kwiecień 2014r.), w obu przypadkach dochód klienta został mylnie zaszeregowany, w pierwszym przypadku podstawą do wyliczenia winien być wskaźnik odpłatności 7% (jest 5%), natomiast w drugim przypadku winien być wyliczony wskaźnik odpłatności 11% (jest 7%). W decyzjach administracyjnych również brak doprecyzowania rodzaju przyznanych usług tj. dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Z wyjaśnień Kierownika jednostki, a także z dokumentacji (umowa na realizację świadczenia pomiędzy firmą „Gwarant” a Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szprotawie) wynika, że miesięczny koszt 1 godziny w okresie 01 kwiecień 2014 r. – 31 grudzień 2016 r. wynosi: 14,50 zł.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. 189 poz. 1598 z późn. zm)

wymienione usługi mogą świadczyć osoby posiadające zawód tj.: pracownik socjalny, psycholog, pedagog, logopeda, terapeuta zajęciowy, pielęgniarz, asystent osoby niepełnosprawnej, opiekunka środowiskowa, specjalista w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuta, lub inny zawód dający wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi (§ 3 ust. 1). Półroczny staż w jednostce świadczącej specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. tj. szpitalu psychiatrycznym, jednostce organizacyjnej pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, placówce terapii lub placówce oświatowej, do której uczęszczają dzieci z zaburzeniami psychicznymi, ośrodka terapeutyczno – edukacyjno -wychowawczym, zakładzie rehabilitacji a także innej jednostce niż w/w wymienione, świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (§ 3 ust. 2).

Usługi specjalistyczne dla w/w 2 osób są sprawowane przez jedną osobę. Badaniu poddano kwalifikacje w/w osoby sprawującej specjalistyczne usługi pod kątem spełnienia wymogów rozporządzenia – OPIEKUNKA ŚRODOWISKOWA (dokument: Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, nr D/60000293/13), posiadając tym samym niezbędne kwalifikacje zgodnie z cyt. rozporządzeniem, a także posiada wymagany staż (co najmniej półroczny) w rozumieniu przepisów ww. rozporządzenia (§ 3 ust. 1 i 2) tj. w: Firmie „Gwarant – Tomczyk” – świadczącej m.in. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w załączeniu dokument „zaświadczenie o zatrudnieniu z dnia 27 kwietnia 2015r.) potwierdzający fakt zatrudnienia od dnia 01 kwietnia 2005r.

Osoba wykonująca specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jest zatrudniona w oparciu o umowę-zlecenie. Umowa była zawarta pomiędzy osobą wykonującą usługi, a Firmą „Gwarant – Tomczyk” Sp. j. z siedzibą w Głogowie, ul. Rynek 3A.

Ponadto w/w osoba posiadała zaświadczenia o ukończeniu szkoleń związanych z opieką nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, m.in: „Opieka nad chorym psychicznie w domu” 14.02.2009r., gdzie celem szkolenia było nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi oraz prowadzeniem treningów umiejętności samoobsługi, umiejętności społecznego funkcjonowania i kształtowania nawyków celowej aktywności (cyt. opis zaświadczenia), zgodnie z cyt. zarządzeniem (kadra, pkt.2).

[akta kontroli str. 186-431]

W odpowiedzi na prośbę Wojewody Lubuskiego (PS-I.941.3.4.2014 z dn. 03 września 2014r) o zapewnieniu oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie Gminy, Burmistrz Miasta Szprotawa pismem z dnia 18.09.2014r. (SO.8120.14.2014) poinformował tut. Urząd o podejmowanych działaniach. Z pisma wynika, że główna działalność na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi opiera się na pomocy osobom uzależnionym oraz współuzależnionym. Ponadto z pisma wynika, że ustawowe działania na rzecz w/w osób realizowane są przeważnie przez placówki z systemu ochrony zdrowia, oświaty, oraz zakładu pracy chronionej/spółdzielni inwalidów. W odpowiedzi na pismo Wojewody, brak przedstawionych faktycznych, podejmowanych działań (pozafinansowych form wsparcia) na

rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi ze strony pomocy społecznej. Do kompetencji Ośrodka Pomocy Społecznej w Szprotawie należy rozpoznanie zarówno skali, jak i potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi. Treść pisma wskazuje na trudności w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi pracowników socjalnych (strach). Wojewoda Lubuski dostrzegając tego typu problemy w Gminach, ogłosił Konkurs Grantowy dla organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej w tym roku, podobnie jak w ubiegłym, w którym jeden z priorytetów zawierał możliwość podnoszenia kompetencji kadr pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej mógł skorzystać ze współpracy działających lokalnie organizacji w tym zakresie. W roku ubiegłym nie odnotowano udziału pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej Szprotawa w tej inicjatywie, podobnie jak w roku bieżącym.

Sygnalizowany problem braku szerokich form oparcia społecznego na terenie gminy jest poważny, o czym świadczy fakt, że Burmistrz Miasta Szprotawy stwierdza potrzebę utworzenia w niedalekiej przyszłości ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z pisma wynika, że rozpoczęto rozmowy z lekarzem psychiatrą w celu zdiagnozowania środowiska oraz szerszego oddziaływania społecznego, a także nawiązano kontakt z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w celu utworzenia ośrodka wsparcia.

[akta kontroli str. 186-191]

Zadanie realizowane jest z uchybieniami pod względem realizacji form (szerokich działań) oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zasadność przyznania specjalistycznych usług specjalistycznych osobom uprawnionym do tej formy pomocy. Błędy formalne w decyzjach administracyjnych przyznające świadczenie, w tym w naliczeniu odpłatności. Brak działań w kierunku podnoszenia kwalifikacji pracowników w pracy z klientem zaburzonym psychicznie. Lista osób z zab. psychicznymi skierowanych do domu pomocy społecznej również może świadczyć o niskich efektach w pracy z tymi osobami.

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadań pod względem:

1. Spełnienia ustawowego wymogu zatrudnienia pracowników socjalnych.
2. Kwalifikacji pracowników socjalnych.

Stwierdzono uchybienia lub istotne uchybienia w zakresie:

1. Udziału pracowników socjalnych w szkoleniach tematycznych.
2. Stosowania narzędzi w pracy z osobami bezdomnymi.
3. Zapewnionej gotowości udzielania schronienia osobie bezdomnej.

4. Braku ustalenia zasad współpracy z instytucjami ochrony zdrowia w sprawie osób opuszczających szpitale.
5. Podejmowania szerokich działań w zakresie oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
6. Zasadności przyznania świadczenia w formie specjalistycznych usług opiekuńczych osobom uprawnionym do tej formy pomocy.
7. Błędów formalnych w decyzjach administracyjnych przyznających świadczenie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym naliczeniu odpłatności.
8. Braku działań w kierunku podnoszenia kwalifikacji pracowników w pracy z klientem zaburzonym psychicznie.
9. Dokumentowania działań - planowania pomocy na rzecz klientów pomocy społecznej z wykorzystaniem narzędzi pracy socjalnej.

Odpowiedzialność za uchybienia w kontrolowanym zakresie ponosi Kierownik Ośrodka.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Ośrodku Pomocy Społecznej w Szprotawie, książki kontroli pod nr 5/2015.

Pouczenie

Na podstawie § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005r. ze zm.) Kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów

przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których: jeden przekazano Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Szprotawie, drugi Burmistrzowi Miasta Szprotawa, trzeci egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

ST. INSPEKTOR
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Krzysztof Frisoli
.....

Krzysztof Frisoli

Starszy Inspektor

ST. INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Teresa Ozimek
.....

Teresa Ozimek

Starszy Inspektor Wojewódzki

Kierownik:

.....
Tadeusz Pozaroszczyk

Szprotawa, dnia 24 czerwca 2015r.

Gorzów Wlkp., 15 czerwca 2015 r.